

285-309

MAKÓI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség esküadhivatal telefon száma 124. Felolós szerkesztő: Dr. Kiss Pál. FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 85. Szerkesztőség és kiadóhivatal Dessewffy-tér 7. szám alatt. Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.

A szerb fészkelődés.

Makó nov. 30.

Néhány higvelejű diplomata lelkiismeretlensége már aligha bele nem sodor bennünket egy európai nagy háborúba. Olyanba, a melynél oldóklóbbet és borzalmassabbat még nem látott a világ.

A szerencsétlenség itt is mireánk, magyarokra zudul a legremesebben. Mert — mindegy jel arra vall — épen mi leszünk az ütközőpont. A mi országunk s a mi nemzetünk. Uglátszik, a mi földünkön, vagy legalább is a mi határunkon lesz — háboru esetén — a legnagyobb öldöklés s a döntő ütközet.

Mindez csak azért, mert a kis Szerbia vadlelkű vezető emberinek fejükbe szállt a Balkánon elért hadi dicsőség, az európai diplomácia lelkiismeretlensége meg nem akarja ezt a tüzelést helyes nyugvópontra lelohasztani.

A diplomácia gyámoltalan tiltakozása dacára — mint hírlik — a szerb tegnap bevonult már — Durazzóba is. Hirdetik, hogy nincsen hatalom, amely most már őket onnan kimozdithatná. Nagy-Szerbiának délről ott lesz a határa. Északról meg — gy mondják — Makóig fog terjedni a Szerb birodalom. Nemcsak hirdetik ezt, hanem már készen van a térkép, mely a Makótól délre eső magyar földet Szerbiába már be is kebelezte.

Tőlünk délre már fel is fakadt a baj előjele. Eddig hűségese nek tartott szerbjeink ajkáról a leggonoszabb árusítás hangjai hallanak. Sőt e nemzetiségünk mintha a tettek idejét is elérkezettnek látná, vasvillákkal már is fegyverkezik, hogy ellenünk forduljon.

A közeli Törökkanizsán s Mokrinban már tüntetve ordítják, hogy ez a föld nem a magyaroké, mert maholnap már „Kral Petár“ vonul be ide vitéz szerbjei élén hű szerbjei közzé.

A megpróbáltatások legkinosabb ideje előtt áll a magyar nemzet. A népek összeháborodásának retentő fergetegében rokon nélkül, teljesen egyedül.

Nemcsak az kelt közöttünk bor-

zalmat, hogy háboru esetén fiaink ezreit lemészárolják s nyomorulttá, bénává teszik. Nemcsak az rémit, hogy gazdaságilag tönkre megyünk, hajléktalanokká, koldusokká leszünk és éhen vesztünk. Hanem ijesztő rémként elibünk áll az örjítő kérdés: — mi lesz országunkkal s mi lesz e nemzettel!

Nincs bennünk gyávaság, nincsen kishitűség, de számolnunk kell azza, hogy mint kicsiny sziget az óriás Ocean romboló hullámai, ugy tombolnak körülötünk, kicsiny nemzet körül a vadul ellenünk törő sokféle nemzet gyűlö ködései.

Ebben a kétséges, vészes helyzetben kell, hogy minden magyar-
uak helyen legyen a szive s az esze. Bármekkora veszély fenyeget

is, kétségbeesnünk még sem szabad.

A magyar nemzet ezer éven át ezernyi vésszel, viharral meg tudott küzdeni s míg körötte nagy nemzetek veszték el s tüntek már semmisségbe, a magyarok országa ma is él s büszkén áll.

Ezeréves multunk mutatja a példát, melyet követnünk kell s ez a mult hazát védő erőt ad a lel-
künkbe, szívünkbe.

Nem akarunk mi senkit se bántani. De ha minket bántanak, viszsztatjuk ezt a bántást — útni.

Magyarország földje a magyar nemzeté. Ha nagyhatalmi diplomáciánk nem tud megvédeni bennünket, meg fogjuk mi magunkat védeni a hitvány nacióktól!

kp.

Alig van remény a békére.

E héten eldöl a nagy kérdés.

Béke a balkáni harcoló felek között. — A békefeltételek — Megbízhatlan hiradás a szerb konfliktus elintézéséről.

Nagy események előtt állunk.

A békeremények utolsó foszladozó szála szakadozó félben van. A külpolitika egén annyira befellegesedett a láthatár, hogy alig van remény arra, miszerint a béke áldásos napja felragyogjon, nemcsak az osztrák-magyar monarchia izgalomban gyötrődő népeire, de Európa valamennyi népére, mert az az egy bizonyos ha most valami háboru kiüt, ugy Európa vértengerbe ful s elkövetkezik olyan világfelfordulás, amilyen még nem volt, soha e világon. A mai eseményekről tudósításunk a következő:

E héten eldöl a nagy kérdés.

A diplomácia minden igyekezete mellett sincs semmi olyan újabb momentum melyből a külpolitikai helyzet némi javulására lehetne következtetni. Az angol javaslat még oly kezdetleges stádiumban van, hogy semmi reményre sem jogosít fel, a Belgrádból és Pétervárról érkező hírek pedig még mindig a katonai háborus párt erős készülődéseiről szólnak, a nélkül, hogy hivatalosan jele volna annak, hogy a kormányok tesznek valamit e mozgalom el-

len. Még nyugtalanítóbb az a körülmény, hogy az adriai kikötő kérdésében minden tárgyalás megszakadt a hatalmak között.

Annyi egész bizonyos, hogy a mai létséges helyzet már soká nem tarthatja magát s nagyon valószínű, hogy e héten a nagy kérdés okvetlen eldöl! Háboru vagy béke!

Béke a harcoló felek között.

A félhivatalosan Ikdam jelentő Törökország és a Balkán államok között a békére vonatkozó jegyzőkönyvet ma írják alá. Drinápoly és Dedéagacs a környékkel együtt Törökországnak birtokában marad. Macedonia Szaloniki fővárossal autonomiat kap.

A béke feltételei.

A bolgár delegátusok a török megbízottakat a következő választás elé állították: Ha Drinápoly török birtok marad, akkor Bulgária hadikárpótlás fejében a Balkán-szövetség megbízásából nem egy millió, hanem 1200 millió frankot követel viszont ha Törökország lemond, Drinápoly és belép a Balkán-szövetség vámuniójába, akkor teljesen elengedik a a hadi kárpótlást.

A béke feltételei között van egyébként az is tartozik, hogy Törökország belép a Balkán államok szövetségébe és a meghódított területeken lakó muzulmánok nagy kedvezményeket nyernek. A fegyverszünetre vonatkozólag 14 napi határidőt kűtöttek ki a harcoló jelek.

Megbízhatlan hiradás a szerb konfliktusról.

Ma délelőtt egész bizonyossággal hire terjedt, hogy Ausztria-Magyarország a nagyhatalmak kívánságára beleegyezett abba, hogy Szerbia tengerparthoz jusson az Adrián. A szerb tengerpart San Giovanni di Meduatól Durazzoig terjedne. Albánia többi része a nagyhatalmak protektorátusa alatt önálló állammá alakulra.

Ha ez a hír megfelel a valóságnak, szerb részről megszűnt a monarchiával való konfliktus oka.

Nagy események előtt állunk.

A tények igen tagadhatatlan komolysága azt mondhatja velünk, hogy az osztrák magyar mo-

Akar ingyen

egy finom öltönyt vagy télikabátot.

Ha igen, könnyen elérheti ha ruhaszükségletét

Gera Mihály versenyszabónál

Makó, Megyeház utca 8. szám. — — Kozma féle ház.)

szerzi be, aki 100 rendelője között egy finom férfi öltönyt és egy télikabátot sorsol ki teljesen ingyen.

November 3-ikától kezdve minden rendelő, aki legalább 30 koronás rendelést tesz, kap egy Szerencse-szelvényt s amint 100 szelvény ki lesz adva: előzetes közhírrététel után, hatósági ellenőrzés mellett kisorsolja a két - 60 - 60 K értékű - nyereményt. Ezen kedvezmény dacára árai mesés olcsók: Egy finom férföltönyt, felöltőt, télikabátot már 30 kor.-tól, remek völegényi ruhát 40 koronától kezdve készít elegáns szabással a legfinomabban kidolgozva.

Tehát kockázat nincs! A türehtelen drágaság mellett is mesés olcsón szerezheti be ruhaszükségletét és szerencse esetén egy öltönyt, vagy télikabátot nyer teljesen ingyen.

Elismert legjobb magyar szabóság

Dus választék a legfinomabb angol és honi szövetekből.

narchia lakosai nagy események előtt állanak. Minden nap történelmi pillanatok elé állíthatja a népeket. E ezért e válságos órákban újból csak nyugalomra és komolyságra inthetjük e város lakosságát. Az események be fognak következni. Ne üljenek fel hazug híreszteléseknek, hanem nézzenek az események elé bátran férfiasan s úgy hogy ne következzenek be a nemzeteket, államokat romlásba döntő kétségbeesés.

Mi ujság a politikában?

A képviselőház ülése. — A kormány újabb hadi javaslatai. — Mindenki katoná. — A választójogról is beszélt a főmögö.

Negyedtizenegy órákor indultak el a képviselők a parlament épülete felé. Amint a képviselőház előtt levő csendőri és rendőri ki-rendeltség parancsnokai megállták, hogy a képviselők a Ház felé közelednek, az összes csendőröket és rendőröket löra ültették. A közönség, amely ezalatt az Ország-házterem összeverődött közönség lelkes éljenzéssel fogadta a képviselőket, különösen pedig Justh Gyulát.

A kordonhoz érő képviselők elé odaugrott hírtelen Pavlik felügyelő és ezeket mondta:

— Tisztelettel kell jelentenem az uraknak, hogy a kitiltott képviselők nem mehetnek be a képviselőház épületébe.

A háttérben szorongó képviselők közül erre valaki kiadta a jelszót:

— Előre!

Zboray, Huszár Károly és Szmercsányi erre nekirentottak a rendőröknek és dulakodni kezdtek. A csendőri ki-rendeltség vezetője, egy csendőrfőhadnagy erre kiadta a vezényszót:

— Szuronyt szerezze!

A csendőrök, akik eddig kezükben tartották fegyvereiket, szuronyos kordont vontak a képviselők elé.

Justh Gyula ezután csendre intette a zajongó képviselőket:

— Az volt a feledatunk, hogy megállapítsuk azt, hogy a fegyveres erő tényleg lehetelenné teszi nekünk a képviselőházba való bejutást.

Ezután elvonultak a képviselők. Mikor Jankovics Béla alelnök féltizenegy órákor megnyitotta az ülést, a munkapártból csak nagyon kevesen voltak jelen.

Sándor János előadó betérjesztette a pénzügyi bizottság jelentését a nyugdíj javaslatról. A munkapártiak megéljenezték a javaslatot. Azután felkelt Lukács Iászló miniszterelnök és benyújtotta a háboru esetére teendő kivételes intézkedésekről szóló törvény javaslatot.

Ez a javaslat tizenkilenc szakaszból áll és nemcsak a háboru idejére, hanem ha szükség van rá már e fenyegető veszedelem esetén az elrendelt katonai előkészületek biztosítása vegett a miniszteriumot kivételes hatalommal ruházza fel, a mely csak a háboru befejezése után szűnik meg.

A miniszterelnök második törvénycikke arról szól, hogy mozgósítás esetén a tartalékos katonákon és népfőkelőkön kívül kik és

mik vehetők igénybe hadiszolgáltatás céljából. Ilyenek: a csendőrség, pénzügyőrség, a katonaság kíséretében lévő polgári személyek, a hadifoglyok, végül valamely szövetséges állam ereje is. Az erre vonatkozó rendelkezést a honvédelmi miniszter teszi közzé. A hadiszolgáltatásra bevont egyéneknek megfelelő kártérítés jár. Ezenkívül minden munkaképes, ötven évet be nem töltött polgári egyén kötelezhető szolgálatra, kivételt a szellemileg, testileg alkalmatlanok képeznek.

A harmadik törvény a lovak és járművek szolgáltatását szabályozza. A közigazgatási hatóság felhívására a lóbírtokosok kötelesek lovaikat máhával együtt kárpótlás ellenében az állam rendelkezésére bocsátani. Minden két esztendőben lóosztályozás lesz, a hol előre megállapítják a lovak használhatóságát. Háboru esetén a fogatok is igénybe vehetők. Bélyegmentességre és kihirdetésre vonatkozólag az előbbi törvény rendelkezései érvényesek.

A választójogról is beszélt a főmögö. Azt mondta, hogy még ez évben betérjeszti a javaslatot, mely a választójogról szól. Hogy mikor lesz ez az időpont senki sem sejtí. Annyi bizonyos, hogy jól elhuzta idáig a dolgot a ravasz főmögö. Mert ebben az évben csak egy hónap van még, ugy lehet, hogy Szilveszter napján akarja betálatni Lukács a sokáig ígért választójogi javaslatot, ha ugyan addig el nem söpri a gondviselés Magyarország nyakáról.

Endre Béla

makói kiállítás alkalmából.

Ugy szeretném írni róla, ahogy a legbensőbb lény megkívánja, nagyon egyszerűen és tisztán, pátoz nélkül és mégis megdöbbentő tömörséggel. Szeretnék egész közel férni hozzá. Egy mondatnál, egyetlen keresetlen mozdulattal odafutni, mint a gyermek, mikor az ut végén az anyját látja. Ami az ő esetjének megadatott: ráeszmélni egy tájra, a maga egységes benső valójában s vászonra vetni azt, mint egy melódiát, amiben az élménynek csak a leglényegese zeng tovább — igyszeretném az ősilhouettjét megragadni. És ezért, bármily szürke, ezt a vallomást le kell ide írnom: Endre Bélaiban az a megfoghatatlan valami, a lélek, ott él mindjárt a felszín mögött, nem kell ázni utána, szembe sugárzik, mint egy szelíd, megérett tekintet, mitől az ember többé nem tud megvalni.

A „paysage intime“ művelője, (a mennyire itt Makón megismerhettük.) A barbizoni nagy mesterek emléke támad fel, a mendoni erdő, a modern remetek, oly szerető elmélyedés, tanulmány, gond, átérzés hatja át műveit. A Daubigny örökkévaló természet színtézise, Corot végtelen sejtető atmoszférái, Rousseau fölényes tudása, a tájak, fák, „mouvement“-jának megragadásában, a hollandus W. Maris férfias becsületessége, mely semmiféle külső hatás kedvéért sem hajlandó meghamisítani a látottakat: ezek csak elemek, mikből festményeinek alapváza összetevődik. És mindezek felül kapjuk Endre Bélát, Endrét, az idgenből megtért vándort, aki minden titkot ellesett, megtanult és mégis önmaga is ujszerű tudott maradni. Sohse láttuk még az Alföldet vászonról így hozzánk szólani! Minden pöz nélkül, keresetlen egyszerűséggel a fehérre meszelt házakat, mik különös fényrel ragyognak az esthomályban és megnyulnak a fák... a párás érpártot puftók

fűzettel, mikor a felhők lomposan gomolyognak... az erdőt a maga súlyos tömegében, ahol titkok laknak, ... az egész nagy-nagy, beláthatatlan Alföldet sárga napsütésben, ahogy a magyar égbolt ráborul.

Hiszen mindig vártuk őt, tudtuk, hogy el fog jönni! Mikor valami nagy szépség rank köszöntött s elkábitottak a színek, egy messzi táj, amittől nem tudtunk elszakadni, hogy kerestük őt akkor, aki megörökítse, ne engedje meghalni! A „sentiment intime“-ot, amit úgy szerettünk volna elvinni magunkkal, ezt szólaltatja ő meg tökéletes művészi készséggel. Ezért nem lehet két egyforma tónusu képe. Az élet és a világ fluidum, egyre folyik az ujjaink között, az abszolút hiába keressük, nem volt még két egyforma pillanat! Így jutni el az egységes meglátáshoz, a pillanat kultuszához, az intenzív megismeréshez; ami olykor hihetetlen mélyekbe bevillagít.

„Csak elég mélyre kell előhatolni, mindig bejutunk a végtelenbe“. És Endre már azon a határon mozog, amin túl az érzékek nem terjednek, ahol az imponderabile kezdődik. A nagy piktor elárulja a nagy filozófust. Folyton érzi az örök egységet, ami embert, napot fűszalat összemarkol s arról beszélteti a léteit. Ezért hatnak úgy, mint egy első vallomás. Milyen vigasztalás lehet neki az esetje!

Mit írjak most még a többi adományáról, az eszközökről, amelyek az elgondolás és kifejezés harmóniáját látatják? A benső nagyság ural itt mindent. Csak megemlítem, mint holmi adatot, nagy festői készséget, sohasem tövedő „valeur“ ismeretét, mely megengedi, hogy az első esztendőben mindig a végleges esztendő lehessen, s mely a biztos érzék mellett az átgondoltságot is bizonyítja. Bámulum önmuralmát, a disciplinát, mely semmi fölösleget a festményen nem tűr meg, szertelenkedést nem ismer, csakis odaadást. És nemcsak, nagyon hozzáillőnek, ismerem fel az ő szerénységét, mely nem törődik a tetszeni-vagyással, megveti a némelyeknek kedves technikát, hanem saját szubtilitásában leli kedvét, a való szeretetében, aki, mondom, puritán, de a puritánság egyetlen póza nélkül.

Ma még nem sokan ismerik, de lehet, hogy már holnap szárnyára veszi a hirt s körülhordja Európában, meg a tengeren is túl. Igazán nem tudom, kívánjam-e neki? Hogy tolongjanak hozzá, kiértőlják a nevét, üzletre csábítgassák, hogy Endre Béla divattá legyen, a szájára vehesse minden feleség és kint a piacon, az örömben, az ő képeiben, könnyé vált bánatában fűrdjön minden utszéli veréb! Igazán nem tudom, kívánjam-e neki? De akár-hogy is legyen, ő úgy hiszem, már elérte a legszebbet, miről művész álmodhatik. A legjobbat adta, örökbe-süt alkotott és lebilincsel, a magáévé tett, néhány megérett lelket, kik a távolból felé tekintenek.

Mindezt abból az alkalomból írtam le, hogy Endre Béla néhány dimenzióra csekély, de tartalmában nagy jelentőségű képet állított ki a megyeházán, a hol sok régi tanítás, meg fiatal lelkesedés él még és talán nem egészen méltatlan keret az ő művészetéhez.

—r.

— Ujságárusokat keresünk. 18 évesnél idősebb férfiakat és nőket keresünk a „Makói Független Ujságnak az árusítására. Akik ujságunk árusításával akarnak foglalkozni, napi 4-6-7-8 koronát — úgy télen mint nyáron — könnyen kereshetnek. Akik más munkára már képtelenek, azok is képesek még ujságot árulni. Tehát idős és előregedett asszonyok és férfiak is jelentkezhetnek.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Lényegtelen hőváltozás és helyenkint csapadék várható. Sürgönyprognózis: Enyhe elvívve csapadék. Deutómérseklet: 3-6 Celsius.

Naptár Dec. 1. Római kath. Eligiusz Gőr. kath. Nov. 18. F. Plató Nap két 7 óra 29 perckor nyugszik 4 10 perckor

Rendkívül közgyűlés a vármegyén. Csanádvármegye köztörvényhatósága kedden délelőtt rendkívüli közgyűlést tart, melyen több halaszthatatlan és sürgős ügyet fognak letárgyalni. A rendkívüli közgyűlés tárgyait ma készítette elő Csanádvármegye állandó választmányja, mely Hervay István alispán elnöklété alatt tartott ma délelőtt ülést.

— A csanádmegyei új orvosi díjszabás. Holnap, tehát december hó elsején lép életbe az új orvosi díjszabás Csanádvármegye összes községeiben. Az új díjszabás szerint az orvos látogatási díja ezen-tul, nappal a háznál 1 korona 60 fillér, az orvos lakásán 1 korona 20 fillér. Éjjel ezen összeg kétszerese. Érdekes újítása még az új rendszabálynak, hogy az orvosnak ezen-tul, ha tanyárn vagy, a falun kívül hívjuk, joga van kilométer pénznek felszámítására. Egyegy kilométer után 20 fillért számíthat fel az orvos, menet is, jövet is. Az új szabályt jó lesz ha figyelmükben tartják a községek lakói.

— Egy makói pénzintézet fejlődése. A szegedi kir. törvényszék most vette tudomásul és cégjegyezte azt a nagyobb arányú tökeemelés, melyet a makói Takarékpénztár részvénytársaság eszközölt a közelmúltban midőn alaptőkéjét 600000 koronáról 1 millió kétszáz-ezer koronára felemelte. A nagyarányú tökeemelés mely igen ritka a vidéki pénzintézetek történetében világos jele a makói pénzpiac kedvező helyzetének s annak, hogy a makói Takarékpénztár a jövőben még inkább meg fog tudni felelni azoknak a gazdasági feladatoknak, melyek reá, a makói ipar, kereskedelem és mezőgazdaság felvirágoztatása körül várnak.

— Indítványok a közgyűléshez. Még elég idő választ el a december havi városi közgyűléstől, de ma már kezdetét vette az indítványok beadása. Vig Pál városi képviselő nyitotta meg az indítványok beadásának sorsát. Három rossz indítványt adott ma délelőtt. Egyik indítványában azt célozza Vig Pál, hogy a város szüntesse be a községbírói állást. Ez indítvány ellenkezik a községi törvényvel, mert ennek értelmében van szervezve a községbírói állás, így azt egy városi képviselő kedvéért sem lehet beszüntetni. Másik indítványa azt akarja Vig Pálnak kimondatni a város képviselőtestületével, hogy szállítsa le Bőrcsök Gergely helypénzszedő fizetését. E két első indítványnál sokkal jobb Vig Pálnak harmadik indítványa, mely szerint azt javasolja, hogy a honvédi vizek levezetessenek és ott néhány utca kiköveztetessék. Bizony

már nagyon ráférne erre a városrésze, ha ott az egészségügyi törvényeknek megfelelő rend te remtetnék.

— Istenítisztelet a reformátusoknál. Ujvárosban délelőtt 9 és délután 2 órakor Berecky László, belvárosban ugyanekkor Nagy Károly lelkészek prédikálnak.

— Az apátialvai vásár. Ma volt Apátialván az állatvásár s holnap vasárnap lesz a kirakodó vásár. Az állatvásár igen forgalmas volt. Rendkívül nagy volt a felhajtás. Igen érdekes s a helyzetet jellemző körülmény, hogy a hatóságok s a csendőrség szorgosan felügyelt arra, hogy az apátialvai állatvásáron Szerbia részére lovakat ne vásároljanak, mert az ilyen vásárlásokat a hatóság megakadályozta volna.

— Temetés. Óriási részvét megnyilvánulása mellett ma kísérték örök pihenőre özv. Barczán Antalné Barczán Endre főgimnáziumi tanár édes anyját. A temetésen igen sokan megjelentek s ezzel is osztoztak Barczán Endre tanár mélyszégyenében.

— Orvosi szolgálat vasárnap. Vasárnap délután 3 óratól hétfő reggelig a sürgős betegeket dr. Bauer Ignác és dr. Mihály látják el. Sürgős esetben tehát hozzájuk forduljon a közönség. Vasárnap délelőtt azonban valamennyi orvos rendel.

— A farsangi Dmke. bál. A Dmke. csanádme gyevi osztálya városunkban 1913. január 18-án a mult télihez hasonló méretű nagy mulatságot rendez. Tavaly koncert előzte meg a táncmulatságot, az idén derűs kabaret-programm lesz, a melyen idegenből meghívott művészek is szerepelnek. Nagylakon és Bottonyán is lesz egy-egy Dmke. bál a farsangon.

— K. T. Ugyebár tetszik tudni hogy mit jelent e két betű? K. T. Ez az a Katonai Titok, amelynek súlyos leple alatt kellene további titoktartást azokat a parancsokat, amelyeket egy eljövendő marakodás részleteit tartalmaznak. Am maradt annak K. Ny. T. lesz mihamar belőle, ami viszont „Katonai Nyitott Titok” jelent. Tudjuk én te, ő hogy valami készül, látjuk én, te, ő, hogy katonák tényleg mozognak de irásban ezt nem szabad tudnunk nem szabad látnunk. K. T. alatt masirozik ezer meg ezer magyar gyerek idegen országba, K. T. alatt verekszik véres harcot s öleli át a komor pusztulás idegen érdekért a magyar anyák drága könyhullása közt. De ha eljövendő egy irtózatos roppanás, mely derébe tör a élethez való jogos vonzalmunk minden lehetőségét vajjon az akkor is K. T. marad-e? Nem. És ha majd akkor ez a K. T. így megboszulta magát, befogják látni a hátramaradtakat, hogy micsoda átkos módszer a suba alatti intézkedés. A nyilvánosságnak igenis joga van mindenhez hozzászólni, éberem őrizni a népek jólétét s tiltakozni megtehető bolyodott agyak olyan munkája ellen, mely az emberek százezreit küldi vágóhídra.

— Anyakönyvi hírek. Házasságra jelentkezett. Jambor Pál Arva Rozáliával. Házasságot kötöttek. Péli István, Bagaméri Juliannával, Siket Sámuel Bálint Rozáliával, Borka János Nacsával, Kocsis Sándor Nagy Gy. Eszterrel.

— Fényes tombola est a Korzóban. A Korzó-kávéház tulajdonosa, Ligeti Róbert vasárnap este a mozi előadás után fényes tombola estélyt rendez, melynek minden nyeresé-

tárgya tetemes összeget képvisel, így nagyon megérdemli, hogy a közönség tömegesen keresse fel a különben is kitünő szórakozást ígérő estélyt.

— Uj szivarok. A hivatalos lap mai számában a pénzügyminiszterium szerény kis hirdetésében adja tudtára az ország minden dohányzó szivarozó lakosának, hogy december 1-től kezdve két új szivarfajta kerül forgalomba. A két újfajta szivar neve: Palmas és palmitos a tíz darabonként 1 korona 80 fillér, vagyis darabja 18 fillér, a polgárisabb Palmitos ára 11 darabonként 1 korona 20 fillér tehát darabonként 12 fillér.

— Férjhez menne két elegáns megjelenésű vagyonos fiatal urhölgy, de férjhez csak azon uri emberek közül fognak választani, akik megfelelő finomságuk és eleganciájukról azzal adnak tanubizonyítást, hogy minél gyakrabban megfordulnak a CSILLAG-drogeriában.

— A NAP a magyar újságírás szenzációja. Tessék elolvasni és feltétlenül meggyőződik róla, amint hogy azonnal konstatálni fogja azt is, hogy a Nap a magyar közönség legkedvesebb lapja. A 48 as eszmék és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és törhetetlen szószólója. Főszerkesztő Braun Sándor Dr. Hajdu Miklós társzerkesztő. Munkatársai a magyar újságírás kitünősegei. Példányszáma amerikai újságsiker: 155.000 példány naponként. Egy szám 6 fillér. Előfizetési ár: egy évre 18 korona, fél-évre 9, negyedévre 4 korona 50 fill., egy hónapra 1 korona 60 fill. Minden jó magyar fizessen elő a Nap-ra!

— Közkívánatra a makói és mezőhegyesi hadgyakorlatokat a makói Urania szombat és vasárnap megismétli. Amily szenzációk és megkapók az artista drámák, éppoly hatások, de sőt bizonyos tekintetekben szenzációsbabak a katonadrámák. A kopenhágai királyi színház előadásában fog a „Katonabeesület” című világhírű dráma a szombati és vasárnapi előadásain leperegni. A katonai beesület egészen más, mint a civil ember beesülete, ő sokkal ridegebb korlátok között mozoghat, mint mi. Ez az, ami különössé teszi éppen ezt a drámát. Mert elővgre is, ha már másképpen nem reparálható... egy revolverdurranás és a kötelesség teljesítése van! Éppoly hatások és a műsor többi száma is, amiről bővebb felvilágosítást nyújt a műsor, melyet mindenki ingyen kap.

— A tél a legjobb orvos! A folyton változó életviszonyok nemcsak új betegségeket hoztak létre, de még a régiakat is súlyosabbakká tették. Ma már alig van ember, aki köszvényben, csuszban, reumában és az ezen bajokat kísérő egyéb betegségekben és fájdalmakban ne szenvedjen. A modern orvosi tudomány felvilágosította a közönséget arról, hogy a betegségeket nemcsak a nyári fürdőkben kell és lehet gyógyítani, hanem a tartós, valódi gyógyulás elérésére a téli kúrák még a nyári fürdőzésnél is alkalmasabbak. Ez az oka annak, hogy azok a fürdők, melyeket valószínűleg gyógyfürdő számba kell vennünk, nagy súlyt helyeznek a téli kúra bevezetésére és fenntartására, mert télen a beteg kevesebb mozgást, szabadságot élvezhet, jobban le van fordítva és orvosához köve és ezért nagyobb is a gyógyulásuk száma. Ez a cél lebegett a Nagyvárad mellett levő Félix-fürdő igazgatósága előtt is, amikor 10 évvel ezelőtt a téli kúrát bevezette és azóta azt népszerűvé és hasznossá tette. A gyógyhatású hőfürdők és meleg források használata nagyobb pihenést, kényelmet igényel, amire főként az őszi és téli idő alkalmas, amikor a gazda elvégezvén a munkáját, nyugodtabban foglalkozhatik betegséggel is. A tisztviselő, a katoná és bármely más alkalmazott is könnyebben veheti igénybe a Félix-fürdő ritkhatású

gyógytényezőit, mert bármely fürdő használatával, kényelmes, jól fűtött szobakkal, zárt folyosókkal, jó magyaros kosztal együtt szóval teljes uri ellátás, fürdő használatával együtt hetenként csupán 56 koronába kerül, tehát jóval olcsóbb, mint a mennyibe például a nyári gyógyulás kerülne. A szenvedő beteg bizonyára szívesen értesül arról, hogy a Félix-fürdő ideai téli kúra ideje megkezdődött és a sokféle betegségben szenvedőt nemcsak csodáshatású források, de kellemes otthon, kitünő orvosi felügyelet és magyar vendégszeretet várja.

— Helybeli ügyes, megbízható ügynök kerestetik, aki jutalék mellett szép jövedelemre tehet szert. Cim a kiadóban.

Marólugot ivott egy makói asszony.

Öngyilkos lett, mert férje meggyanusította.

Fiatl, makói gyerekasszony küzdök a kóragnya a halállal. El akarta magától dobni az életet, a mit csak most kezdett megismerni. Gyerekes gondolkodással, meg gondolatlanul marólugot ivott, mert férje meggyanusította azzal, hogy lopkodt a asszonyt a rendőrségen. Az érzékeny lelkű gyerekasszony ezen annyira elkeseredett, hogy halálra szánta magát, marólugot ivott.

Az öngyilkosság kísérletéről tudósításunk a következő:

Paku Józsefné alig 4-5 hónapja házas. Férjével együtt egy kis bazárt nyitottak a Dessewfytéri piac egyik házában kapujában. A fiatal házasság vagy nagyon szerettek, vagy nagyon gyűlölték egymást. Folyton veszekedtek. Reggeltől estig duruzsolt a férj, nyelvelt az asszony.

A sok veszekedés odalyukadt ki, hogy a férj meggyanusította feleségét, hogy állandóan lopkodja. Sőt mikor az asszony a lopás vádjá ellen nem is tiltakozott, a hirtelen természetű férj feljelentette lopás miatt. Az érzékeny lelkű gyerekasszony ezt a szégyent nem tudta elviselni s marólugot ivott. A mérges folyadék teljesen összeroncsolta a szerencsétlen asszony belső szerveit, úgy hogy még kihallgatni sem lehetett a szerencsétlent.

Halálos kínok között vergődött, midőn a szerencsétlent beszállították a kórházba, ahol most élet-halál között vergődik.

Nyilvános köszönet.

Mindazon rokonok, jóbarátok, szomszédok és ismerőseink, valamint elhunyt drága leányunknak barátai, kik örökké felejthetetlen kedves halottunknak,

MARISKÁNAK

e hó 26-án történt végtisztességén megjelentek s ezáltal a nagy veszteség miatt való mérhetetlen fájdalomokat enyhíteni igyekeztek, ezúton fogadják mély köszönetünket.

Makó, 1912. november 30.

Nacsá János és családja.

Regény.

Egy világváros rejtelmei.

(25)

— Hát ne tagadjon, négyszemközt vagynak.

— És mit akar most csinálni?

— Felszólítom, hogy innen egyenesen a vizsgálóbíróhoz menjen.

— Mit gondol, hogy szappant ettem?

— Akár mit evett, menni fog, különben...

Különbent mit csinál?

— Rendőrt hívok, lármát csapok és itt nyíltan rablógyilkosnak nevezem.

— Hm, és nem fél, hogy barátaim a művészek és művésznők ott itt agyonverik?

— Nem félek.

— Hm.

— Az ám, hm! Nyilatkozzék gyorsan, megy-e a vizsgálóbíróhoz vagy nem?

— Hallja, Kiss, értsük meg egymást!

— Én megmondtam a magamét. Nekem nincs kedvem a maga gazságáért magamat öldöztetni, pedig üldözni fognak, mert rabzókevény vagyok.

— Nincs panaszos.

— Engem a holtravert Pétsy mellett találtak.

— Pétsynek kutyabaja.

— Mit mond? kérdé a szobrász meghökkenve.

— Pétsy Dénes tul van minden vesztélyen.

— A sístergős Isten nyílán van tul. Hiszen ma hajnalban temették el.

— Álmodik, kend sógor.

— A kórházban maga a felesége mondta nekem.

— Hiába mondta.

— Bolondá akar tenni, hogy ne üssek lármát.

— Pétsy Dénes az éjjel én szöktettem meg a kórházból, én adtam neki pénzt, hogy haza menjen.

— De nem ment haza.

— Erről aztán én már nem tehetek.

— Nem hiszek egy szót sem.

— Biztosítékul adok ezer forintot, míg kinyomozzuk, hogy Pétsy hova lett.

— Ezer forintot? álmélkodott a szobrász.

(Folyt. köv.)

A lelei utféten, a Virág istállója átellenében, Kiss Sándor 2 hold

hereföldje

egy évre vetemény alá kiadó. Értekezni lehet Gebe Istvánnál, Gyöngy-utca 1136.

HARMONIKÁT

vehet legolcsóbban

Wagner a Hangszer-Király

országzserte elismert legolcsóbb hangszeráruházában Budapest, József-körút 15. sz. Egy 3 váltós, Orgonahangu harmonika 10 korona. Kétsoros bécsi forma. Harmonika 20 kor.-tól feljebb. Fényképesárjegyzék ingyen.

Boreladás.

Tóth Imre Kossuth-utca 159. sz. alatti lakosnak két hektó november hó 5-én szűrt, de már jól kiforrt és megtisztult állapotban levő veres új bora van eladó.

Asszonyok s férfiak,

kik más munkára már képtelenek, a

Makói Független Ujság

árusításával pénzt kereshetnek. — Jelentkezzenek a kiadóhivatalban. (Kossuthszoborral szemben.) o o o

Legujabb!

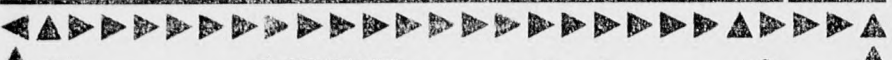
Ha hegedülni

óhajt megtanulni, rendelje meg a tisztán kidolgozva, remek hangú, domboru hegedűt tokkal, 16 drb. felszereléssel és mesés ajándékkal együtt csak 12 koronáért

Wagner a „Hangszer-Király”

országzserte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körút 15. Fényképes árjegyzék ingyen.

Óvás : Figyeljen jól a pontos címre és házszámra.

Ez a „MUKI” művész.

Szájharmonika dobbal.

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A dalokat a művész harmonikán játszik, a valódi bőrrrel ellátott dob pedig kíséretül szolgál. Ára tokkal és egy mesés ajándékkal együtt csak 4 korona

o Wagner a „Hangszer-Király”

országzserte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körút 15. Fényképes árjegyzék ingyen. — Óvás : Figyeljünk jól a pontos címre és a házszámra

A fogak hófehérségét, tisztaságát, csak úgy érhetjük el, ha állandóan használjuk a kipróbált és jónak bizonyult valódi **Ideál-fogkrémet.** A szájnak és fogaknak kellemetlenségeit és számtalan betegségeit megszünteti a KUDAR-féle

antiseptikus és aromatikus fog- és szájviz.

A kéznek finomságát, bársonyszerűségét rövid idő múlva elérhetjük, ha az **Ideál-kézfínomítót** használjuk!

Az arcon levő pattanásokat, foltokat, eltávolíthatjuk, ha okos szerű kezelés mellett az **Ideál-arcenőcsöt** használjuk!

Végül az arcnak üdeségét, szépségét, fiatalságát csak úgy érhetjük el, ha

Ideál-krémet, Ideál-tejet, Ideál-tejkrémet, Ideál-poudert, Ideál-szappant

használunk. — Mindezen kitűnő készítmények törvényes védjeggyel vannak ellátva — és **KUDAR LAJOS** újbárosi gyógyszerárúhá-
ban s z e r e z h e t ő k b e.

Telefon-szám : 68.

Telefon-szám : 68.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

KÖNYVNYOMDA.

Készülnek :

- Rovatos ivék,
- Számlák,
- Zárszámadások,
- Üzleti kártyák,
- Árjegyzékek,
- Kereskedelmi nyomtatványok,
- Névjegyek,
- Szóró-cédulák,
- Falragaszok.

Telefon-szám : 124.

Izléses kivitelű, hibátlan, tiszta munka. Ajánlja az újabb időben a mai kor igényeinek teljesen megfelelően villanyerőre berendezett müintézetét, mely a modern technika vivmányai szerint készít a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig mindennemű nyomtatványokat.

Magyar gyártmányu papiros-raktár !

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

Készülnek :

- Irodalmi művek,
- Folyóiratok,
- Hirlapok,
- Doktori értekezések,
- Iskolai értesítők,
- Körlevelek,
- Meghívók,
- Táncrendek,
- Levélfek.

Telefon-szám : 124.

==== kiadóhivatala a legjutányosabb áron vesz fel hirdetéseket. ====

Nyomatott a „Makói Független Ujság” villanyerőre berendezett müintézeteben Makon.

A NAP
Főszerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadótulajdonos: MEREI JENŐ.

Buda- pesten	A NAP a magyar újságírás szenzácója, a magyar közönség legkedvesebb lapja, a 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen híj és körképével szászolja. Minden jó magyar ember olvassa A NAP-t. Tessék előfizetni! Egy évre 18 K Félévre 9 K Negyedévre 4-50 K Egy óra 1-60 K	Vidéken
egy szám ára		egy szám ára
4 fill.		6 fill.

Fényes eredményt hoz
A NAP minden apróhirdetése, mert naponta 155.000, havonta 4.130.000 példányban jelenik meg és mindenki olvassa! -- A NAP apróhirdetési levelezőlapja 10 szög 70 fillér, 20 szög 1 korona 40 fillér, 40 szög 2 korona 80 fillér. Kapható a dohánytözsékben.

Köhögés,
rekedtség és hártu ellenincs jobb a **Réthy-féle pemező cukorkánál!**
Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van. Az eredetinek minden egyes dobozán rajta van a Réthy név.
doboz ára 60 fillér. -- Nagy doboz 1 korona. Nindenütt kapható.

Eladó járandó.
Az apátfalvai utfélen az új utász ház háta mögött egy járandó eladó. Értekezni lehet **Böresök Mihályval,** Makón, Pacsirta-utca 37. új szám alatt.

40 hektó-liter BOR
eladó. 50 litertől feljebb kimérve. A venni szándékozó közönség pártfogását kéri
Török Pál
Kiszombor. (Szugoly.)

Legjobb asztali borok
és mindennemű különleges borok kis és nagy mértékben
Iritz Sámuel özv. cégnél kapható

Makó város közönségéhez!
Az „Erzsébet“ fürdőben, amelyet a mai modern kor igényeinek megfelelően teljesen átalakítottam s minden tekintetben tiszta, elsőrendű s a legkényesebb igényeket kielégítő fürdővé tettem, olyan újítást vezettem be, melyet e város közönsége bizonyára szívesen fog fogadni.
Ezentul Karbogen szénsavas gyógyfürdőt is lehet használni az Erzsébet fürdőben,
mely szénsavas fürdők a vérkeringés zavarainál, szivbántalmaknál, vérszegénységnek, idegbántalmaknál s reumánál kitűnően használnak.
Ugyanesek, lemosások, dörzsölések, begonyölések esz- és köszvénybetegnek, szinten teljesítettnek fürdőben, epagy, mint egy fővárosi vizgyógyintézetben. Teljesen moderné alakított fürdőt a n. é. közönség b. pártfogásába ajánlom.
Mayer Károly, fürdőtulajdonos.

Iritz Sámuel özv. cég
ITALÁRJEGYZÉKE
különleges TELJESEN TISZTA szeszmentes pálinkákról:
Valódi kék szilva literenkint 2.- K
Valódi törköly „ 2.4k „
„ 5 éves kajszin barack 3.- „
„ 8 „ „ „ 4.- „
„ 10 „ „ „ 5.- „
„ 5 „ „ „ 3.- „
A valódiságért a cég felelőssége vállal.

„OLLA“
Az „OLLA“ több mint 2000 orvos által legmegbízhatóbbnak van ajánlva.
Olla lerakatok az Olla plakátok által kívánják tüntetve.
Ára tucatonként 4, 6, 8. és 10 korona. Kapható: Breuer Zoltán., Sándor Zsigmond és Ember József gyógyszerteráiban és Popper Gyula drogueriájában.

A „Makói Független Ujság“ előfizetési ára vidékre:
Egész évre . . . 14 Kor.
Félévre . . . 7 Kor.
Negyedévre . . . 3 K 50 fill

„Styria-Universal“
Kötőgépek
megmunkálnak finom és vastagszálú pamutot ugyanazon gépen.
Arjegyék ingyen. -- Részletre is.
Styria-Kötőgépgyár, GRÁZ. III.
Képviselek kerestetnek.

Figyelmeztetés!
Egynehány b. rendelím kérdésere van szerencsém a b. közönség tudomására hozni, hogy a téli hónapok kon át is folyton :::
festek és tisztítok.
A t. közönség b. támogatását kérve vagyok teljes tisztelettel:
Neumann Gusztáv, kelmefestő és vegyztisztító.

Aki valamit hall, megtud, vagy vele történik, ami a közönséget érdekli, közölte azonnal a „Makói Független Ujság“-al. A „Makói Független Ujság“ mindent megír, semmit se halgat el.
Magyarcsanád határán a csigai vasuti órház mellett kilenc és félhold szántó föld bármily növény alá egy, vagy több évre haszonbérbe kiadó.
Értekezhetni Kecskeméti Károly-nál Makón, 2537. szám. alatt

Óvás!
Nem felel meg a valoságnak **Kucses Károly** cég azon közleménye mintha a **Sack Rudolf** féle tüköracél ekék csak ő nála kaphatók, mert ezeket gyári árban belehet szerezni.
Glück Lajos gépraktárában is.

Eladó házak.
Kisorosz-utca 1704. számú **sarok házamat,** mely bolthelyiségnek igen alkalmas, továbbá a Kigyó-utca 2776. számú házamat szabadkézből eladom. Értekezni lehet **Bökönyi Istvánnal,** Uj-utca 10. új sz.

Nincs többé gyomorfájás!
A szabadalmazott **Kakukfűkeserű** háziszser, alig párszori használat után teljesen megszüntet mindenféle -- még régi gyomorbaajt is. Erősít, éltet. A mámoros állapotot is megszünteti. Kellemes íze miatt, még a nők, sőt a gyermekek is szívesen veszik be. Számítalan háláiratbizonyítja jóságát! Kapható Makón,
Sándor Zsigmond
Szegedi utcai gyógytárában.
Ára: kis üveg 80 fill, nagy üveg 2 korona.
Vigyázzunk a védjegyre, mely a kupakon és dugón áll.

CIPÉSZ-ÜZLET MEGNYITÁS.
Van szerencsénk a nagyérdemű közönség b. tudomására adni, hogy Makón, a „Makói Ujság“ bérházában (a püspöki parkkal szemben), **NAGY és NACSA** cím alatt **urí és női cipész-üzletet** nyitottunk, hol elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat, u. m. férfi, női és gyermek cipőket, valamint orvosilag rendelt orthopaed munkákat, és mindennemű különlegességeket. Ugyisint angol, lovagló, vadász és gazdász csizmákat a legizlésebb kivitelben készítünk. Javításokat gyorsan és pontosan eszközölünk. A n. é. közönség b. pártfogását kérve tisztelettel
NAGY GERGELY és NACSA JÓZSEF.

Sárga takarmányrépa

kisebb és nagyobb mennyiségben métermázsánként az udvarban kapható
Iritz Sámuel özv. cégnél.

ÉRTESITEM a tisztelt KERESKEDŐ, VENDÉGLŐS és ITALMÉRŐ urakat, hogy mindenféle minőségű, közönséges és finom tiszta szeszmentes pálinkák, valamint **rumok és tea-rumok** és mindenféle **liquörök** legelőnyösebb beszerzési forrás.

Iritz Sámuel özv.
cégnél **MAKÓ.**

Ujdonság! Tündérharangok.

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani Kovácsolt vasállványon 15 összehangolt ezüst-fémcsengővel van ellátva. Erős, szép kivitelben, verőkel, tokkal, mesés ajándékkal együtt csak 10 korona **Wagner Hangszer-Király** országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Buápepest, József-körút 15. szám alatt Óvás: Figyeljünk jól a pontos címre és házszámra.

Nyomdász-tanulók

felvétetnek lapunk nyomdájában.

Egy OKOS fej

minden alkalommal

Dr. OETKER sütőporát használja 12 f.

Teljesen higiénikus, orvosok által ajánlott élesztőpótló.

Használata által minden tészta nagyobb, lazább és könnyebben emészthetővé lesz.

Dr. Oetker-féle Vanilincukor á 12 fillér.

A legnemesebb fűszere minden tésztának, kakaó és tea, csokoládé és krém, kuglopfi, torta, pudding és tejszín, továbbá finom vagy porcukorral vegyítve mindennemű sütemény behintésére. Pótol 2-3 cső vaniliát. Ha félcsomag Dr. OETKER VANILINCUKROT 1 kgr. cukorral keverünk és ebből 1 vagy 2 teáskanálnyit 1 csésze teára öntünk, úgy egy kitűnő aromájú teljes italt kapunk.

Dr. OETKER sütőpora és vanilincukra minden fűszerkereskedésben stb. kapható. Kimerülő használati utasítás minden csomag mellett van. Receptgyűjtemény ingyen!

Csak ujévig! Ritka alkalom!

Van szerencsém tudatni, hogy társam: Kocsis ur, barátságos megegyezés folytán, kilépett üzletünből s az eddig Kocsis és Skopál cég alatti üzletet ezentul saját cégem alatt egyedül én vezetem.

Ajánlható cikkek: Villamos csillárok, asztali-, fali-, függőpetróleumlámpák, étkező-, kávé- és teás készletek, mosdó-készletek, alpacka- és disznú-áruk, valamint egyéb itt fel nem sorolt áruimnak eddigi, elismert olcsó árait

mélyen leszállítottam s ujévig mindenki mesés olcsón vásárolhat üzletemben.

Lakodalmi ajándékok eddig nem létezett választékában olcsón. Mivel ezen árleszállítás csak ujévig tart, saját érdekében áll mindenkinek, hogy ezen kedvező alkalmat kihasználja.

Szíves támogatást kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Makó, Fötér (Böhm-ház).

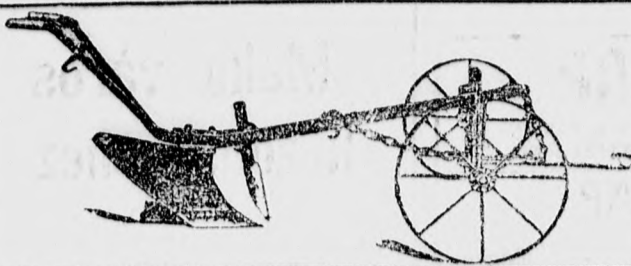
Skopál Ödön,
üveg- és porcellán kereskedő.

Föld bérlet!

500 hold szántóföld,
200 hold rét és legelő,
100 hold erdő,
összesen 800 hold.

A szántóföld fekete kötött talaju,
8-10 Mm. kis holdankénti termés-
hozammal, szép lakással és gazda-
sági épületekkel, ingyen takarmánnyal.

Kedvező árban es
feltételekkel kiadó.
Értekezni lehet
Iritz Miksa makói lakossal

Telefon-
szám:
126.

ÉRTESTITÉS!

Van szerencsém a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy gazdasági gépraktáramat

a legújabb gazdasági gépekkel kibővítettem. Az őszi szántáshoz 1 teljes waggonrakomány hírneves Bächer-féle tűdkörcél kormány-nyal ellátott - mindenféle nagyságban - ekét szereztem be, ezen ekék kiválósága abban rejlik, hogy bármilyen nedves földben is nem ragadnak és így n csekély vonóerőt igényelnek, bárkinek is próbaszántásra rendelkezésére bocsájtom. Továbbá raktáron tartok mindennemű fogas és láncos boronákat, 6-8 és több vasu 428 kultivátorokat, tárcsas boronákat,

szecskavág, répavágó, kukorica morzsolókat, és elsőrendű Ringeisen-féle tizedes mérlegeket.

Különös figyelmébe ajánlom a t. gazdaközönségnek a világhírű Melichár-féle Unikum-Drill sorvető Imperátor műtrágya

és magvető gépeket,

melyek miután sorba vetnek és sorba trágyaznak, utolérhetetlen tökéletességüknel fogva ez ideig páratlanul állanak e téren és már is nagy keresletnek örvendenek. Ujdonság! nem ismert és kitűnően bevált

Johnston-féle kukoricaszár aratógépet.

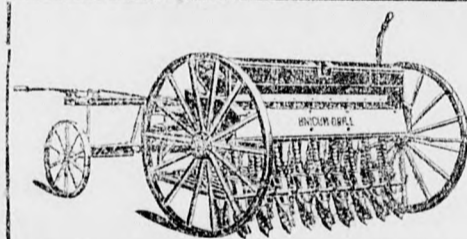
Ennek előnyös és könnyű munkaképességét, valamint kezelését raktáramban bemutatom. Végül mindenféle gépek azonnali javítását - a legszolidabb-áron elvállalom és jótállás mellett teljesítem. -

LEGÜJABB! Léghütéses (vizhütésnélküli) MOTOR, egyszerű, veszélynélküli, bárki által könnyen kezelhető.

A t. gazdaközönség becses pártfogását kérve továbbra is - tisztelettel:

Lipták Béla

mezőgazdasági gépraktára és ja-
vító műhelye Makó, Szt. János-ter
20. sz.

Száraz első osztályu

Bükk hasáb tűzifa waggon rakományként.
Bükk, cser és gyertyán tűzifa méterölenként és méter-
mázsánként, valamint felapritott tűzifa métermázsánként.

Husfűstöléshez száraz keményfa fűrészpör.
Kifaragott akácfa, nagykapu és kerítéshez alkalmas
száraz oszlopok.

Igen kitűnő jóminőségű darabos, kályhafűtéshez alkalmas

poroszországi szén kapható,

melyeket igen olcsó árban árusítok.
Mivel tűzifa felapritáshoz villaayerő hajtásra fávágó-
gépet rendeztem be, ezáltal az igen tisztelt vevőközönség
becses rendelését gyorsan és pontos kiméréssel szolgálom ki.

Kivánatra házhoz szállítatik

Harsányi Dániel

fa- és szén üzletéből,
járásbirósági épülettel átellenben.

SÁNDOR ZSIGMOND

»Isteni gondviselés« gyógyszertára

MAKÓN, Szegedi-utca.

Sándor-féle Ibolya-crém. Főműhatatlan szer az arc és kéz-ápolására. Pár napi használat után a bőrt oly meglepően szépé változtatja, hogy ennek hatását mindenki csodálja. Eltávolítja az arcról mindennemű pattanást, bőratkát, szepjót, májfoltot és a bőrnek fehér és üde színt kölcsönöz. Ára: 1 kor.

„Sándor-féle Ibolya-szappan.” Teljesen lugmentes, semminemű maró anyagot nem tartalmaz és kitűnő illatu. Az Ibolya-crém hatását etemesen elősegíti. Ára: 70 fill.

„Sándor-féle Ibolya-pouder.” A legjobb és legártalmatlanabb ápoló szer. Ára: 1 kor.

„Sándor-féle Ibolya-mosdó víz.” Ára: 1 kor.

„Sándor-féle szájviz.” Meggátolja a fogak lazulását és fogkőképződést, üdítőleg hat a szájizre, eltávolítja az étel és az odvas fogak által okozott szájzsagot. Ára: kis üveg 80 fill., nagyobb üveg 1 kor. 40 fill.

„Sándor-féle hajszesz.” Kötőösszetételénél fogva megszünteti a korpaképződést, hajhullást, megóvja a haját mindenféle betegségtől és a hajgyökereket megerősíti. Egy üveg ára 1 kor. 20 fill.

Raktáron tartom az összes gyógy- és pipere különlegességeket, különböző gyógyborokat, az összes kötszereket, betegápolási cikkeket. Francia illatszerek és az összes drogéria cikkek kaphatók.

„Cimexin” poioskairtó, nagy üveg 2 kor., próba-üveg 60 fill., hozzávaló fecskendő 40 fill.

Meglepő ujdonság!

Facimbalom (Xilophon.)

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A facimbalom 15 különböző nagyságban összehangolt fadarabból áll és a mellékelt verőkkel (ugy mint a cimbalom) lesz játszva. Ára verőkkel, tokkal, mesés ajándékkal csak 6 korona

Wagner a „Hangszer- király”

országszerte elismert elsőrendű hangszerárúházában, Budapest, József-körút 15. z Fényképes árjegyzék ingyen. Óvás: Figyeljen a pontos címre

Megérkezett!

- 500 drb. lendamaszt abrosz, ára 3, 6, 8, 10 korona.
- 200 drb. lendamaszt milyő, ára 90 fillér.
- Férfi ingek, fehér és színes 1'50, 2, 3 korona.
- Gallérok darabja 20 fillér.
- Arcfátyol métere 20 "
- Hímzések métere 15, 20, 30 "
- Női keztyűk párja 30 "
- Valódi francia selyem batiszt 50, 70, 80 "
- Angol mosó zefírek 70, 80, 90 "
- Remek női ruhaszövetek 60 fillértől 5 koronáig.
- Férfi ruhaszövetek 3 koronától 6 koronáig.
- 500 tucat vászonzsebkendő, melynek ára 5 korona volt, tucatja 2'30 korona. — Valamint a még itt felnem sorolt különböző cikkek rendkívüli olcsó árban.

ALKALMI ÁRUHÁZ Kossuth-szoborral szemben.

Ujdonság!

Csodaréztrombita!

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta bármilyen notát játszani. A „Csodaréztrombita” rendkívül erős, vastag sárgarézből van készítve, könnyen fújható, 45 cm. hosszú, szép tartós billentyűkkel ellátva. Ára tokkal, iskolával és egy hasznos ajándékkal csak 6 kor.

Wagner „Hangszer Király”

országszerte elismert elsőrendű hangszerárúháza, Budapest, József-körút.

Ényképes hangszerárjegyzék ingyen. — Óvás! Figyelem a pontos címre és házszámra

A hölgyközönség figyelmébe!

Őszi és téli divat ujdonságok, női és leány felöltők, bársony és plüss kabátok, szőrmével bélelt rövid és hosszú kabátok, kész kosztüm különlegességek, elegáns utcai és fogadó ponyolák, női aljak, bluzok, alsók, szőrme boák és muffok, leány ruhák, női és gyermek fémakó. hárneműek FÖTÉR.

Király Lajos áruházában

legjutányosabban szerezhetők be.

LEGUJABB

lábbalhajtós morzsoló, répvágó, szecskavágó, újonnan hitelesített MÉRLEGEK és SÜLYOK, éneklő gépek, legujabb hanglemezek és ezek alkatrészei, Central Bobbin és csolnakos Varrógépek legelőnyösebb beszerzési forrása

Glück Samu cégnél Makón.

A valódi Kölni-viz makói főraktára.		
Csillag crème 1 korona	CSILLAG DROGUERIA	Teljeren szappan 20 fillér.
	Makó, Piactér, Kasznárlak. Gyógyáru raktár.	
	Aether. Benzín. Glycerin. Vaseline. Kámfor. Sósav. Kénsav. Salétromsav. Szalmiáksó. Borax. Timsó. Panamagyökér. Dalmát rovarpor. Hevden-salicil (Deka 6 fill.	
Csillag-pouder 1 korona.	Tengeri só kilója 44 fillér. Angol szóda vegyítésztá kgr. 1'20	Teljeren-pouder 20 fillér.
	Kémmáz kilója 1 kor. 20 fill. Csukamájolaj 1'20	
Csillag-szappan 70 fill. ingyen minta.	Bel- és külföldi különlegességek.	
	Nestle. Hydrama. Infantina. Pnespatone. Kufe-e. Bensdo p és Van Houten Cacao. Gerbaud csokoládé. Tejcukor.	
	BOROLIN szappan szesz és só 50 fill. LYSOFORM 70 fill. és 1'40 PETROL hajszesz 50 fillér. Kalodont. Kalogen. Thymol 50 fill. Odol 1'90 és 1'10. Odontin 1'20 Trex-fogpor. Diana sósborszesz és egyéb Diana készítmények.	
Karácsonyi és újévi ajándéknak alkalmas		
Maukur és parfümcasettak, francia szappanok és parfümök. Maukur-alkatrészek. Fésűk. Kefé. Gilete borotváló készülék. Tea, rum- és likőressenciák. Háztar-ási cikkek, mosdóporok 25 fillér. Vashall 25 fill.		
Irrigator 1 és fél literes első minőség 4 korona.		
ŐSZ HAJ fiatal színének visszaadására hajfjító 1 és 2 kor.		
Hajhullás elleni szer 1 és 2 korona.		
FOG- és szájaápolásra szájviz 70 fill. fogpaszta 50 fill.		
Dralle illusio: Ibolya. Gyöngyvirág. Orgona. Rózsa. Narcis. Orchidea. Szegfű. Heliotrop. Astra.		

LEGUJABB

őszi és téli

RAGLÁNOK

legdivatosabb posztó és plüss kabátok, mindenfajta szőrme boák és muffok

e egyszerűbbtől a legfi-

nomabb kivitelig. Bakfisch és gyermekfelöltők

Bluzok, aljak pongyolák és kosztümök

nemkülönb nõi fehérneműek dus választékban

olcsó szabott árakon kaphatók

Pártos E. és Társa

nagy nõi felöltők áruházában Makón, Fő tér Otthon-kávéház mellett.

Tubarózsa-krém és az arcról kiütést, szeplőt és májfoltot a legbiztosabban elmulaszt. 1 tégely 1 korona.

Tubarózsa-hajkenőcs a haj és bajusz növelését legjobban elősegíti!

1 tégely 1 korona. — Tubarózsa-hőlgypor, 1 korona. — Tubarózsa-szappan, 50 fillér.

— Hajregenerátor, az őszülő hajnak visszaadja eredeti színét. — Salotor, kéz- és lábizzadást gyorsan megszüntet. 1 üveg 70 fill.

Mindennemű gyógyszerek, bel- és külső különlegességekből nagy raktár.

TÓTH Kocchillin szőlőmoly és gyümölcs féregirtó anyag, egyszeri permetezés-sel a molyt, petéit, álcáit és pilléit, azonkívül a gyümölcsösben garázdálkodó rovarokat és élősdieket tökéletesen elpusztítja!

Teljesen ARTALMATLAN úgy a növényzetre mint az emberi szervezetre! — Egy adag 400 négyszögöl területű szőlő bepermetezésére elegendő.

Kapható Makón és vidékén egyedül:

JENEI SZÉKELY LAJOS

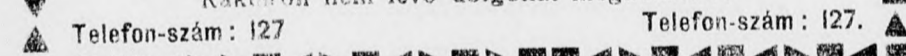
gyógyszerész »Szent István«-téri gyógyszer-tárában

MAKÓN. (a róm. kath. templom mellett.)

Raktáron nem levő dolgokat meghozatok!

Telefon-szám: 127

Telefon-szám: 127.

„VARAZSFUVOLA.”

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „Varázsfuvola” rendkívül kellemes-20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Disztes kivitelben, kotta, füzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt csak 4 korona. Csakis Wágner „Hangszer-Király” országszerte elismert legolcsóbb hangszeráruházában kapható, Budapest, József-körút 15. — Gyorsjavító mőhely. — Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

Nem szabad, dehogyszabad...

stb. kuplékat, népdalokat, katona és cigányzenét élethűen játsza az eredeti „Eufon” tölcsernélküli beszélgép, mely legujabb dupla kottával csak 40 korona

WÄGNER „Hangszer-király”

nál BUDAPEST, József-körút 15—1.

Használt kottákat becsérél. Nagy fényképes árjegyzék ingyen.

Fogtechnikai műterem áthelyezés

Fogtechnikusi termemet Török Lajos borkereskedő 3. számú házába (Ott Károly mellett) helyeztem át.

Szükségesnek tartom ezuttal felemlíteni, hogy az általam elkészült munkákért, mint eddig is, a műfogak tartósságáért és hasznavehetőségéért szavatosságot vállalok.

Kérem ezután is a n. é. közönség szives bizalmát és pártfogását.

Tisztelettel **Farkas Péter** fogtechnikus.

Kawa-Santal Kapszulák

kötő szer húgycsőfolyás, kankó, herelob, hólyag-hurut és idült fehérfolyás ellen. Meglepően gyors hatás. 1 doboz 3 korona.

Dr. Bojta-Injekció

ezzel egyidejűleg használva. Orvosiilag ajánlva. 1 üveg 1 kor. 60 fill.

Ehhez egy fecskendező férfiagnak vagy nőnek 1 kor. 50 fill. Eredményért kezesség.

Universal-Fluid

felülmúlhatatlan hatású testszaggyógyításoknál, reuma-, csusz-, fej-, fogfájásnál és bőrvizketegységénél. 1 próba üvegcse 40 fill. 1 nagy üveg 1 kor. 50 f.

Skribanek K. M. gyógyszer-tára a „Kereszt”-hez.

Temesvár, Erzsébetváros, XIV., Hunyadi-ut 30.

Viszontelárusítók jól fizetve.

Figyelem!

Sokba kerül a mosás annak aki kézzel mos. Főnyereményt csinál és egészségét biztosítja, aki alanti cégnél vásárolt mosógépen mos. Minden házban szükséges ez és ezért legalkalmasabb

karácsonyi, ujévi, névnap és nászajándéknak

Vételkötelezettség nélkül mindenkor megtekinthető

HALÁSZ Á., gépraktárában Makón.

Mindenfelé vidékre szállítás.

Saját szerkezetű láncoskutak készítése felelősséggel!

Gépek javítását, átalakítását a legmodernebb szerszámok segítségével a legpontosabban és legolcsóbb árban, kedvező fizetési feltételek mellett eszközöl:

Gulácsi János

vasipartelege és gazd. gépraktára Makó, Dessewffy-tér 31. szám. (Ludpiac.)

Telefonszám 50. Telefonszám 50. 347. Autogén hegesztés és vágás!

Uj kocsik nagy rakára és készítésére.

Biztos sikert érhet el,

aki venni, bérelni, eladni, bérelni, bármit ismertte tenni vagy értékesíteni akar a Makói Független Újság hirdetését utján.

Rikkancsok felvételnek a kiadóhivatalban.